

Interview
Ex-fatbiker Dan Celis

Reisverhaal
Verliefd op Albanië

Thema
Hitte

1 DE WERELDFIETSER

2018

tijdschrift voor fietsreizigers

Heel veel niets

Een liefdesverklaring aan Albanië

Albanië heeft een twijfelachtige naam. Het zou er vol met criminelen zitten. De weinige fiets-verslagen die ik in de voorbereiding op mijn eerste reis in 2007 kon vinden, waren allemaal lovend en lieten geen spootje onveiligheid doorschemeren. Toch was het spannend om het land binnen te rijden.

De ambiance werkte aan de grens droeg flink bij aan de spanning die ik voelde. Vanaf Bar, in Montenegro, werd de weg steeds smaller. Opeens blokkeerde een enorme betonnen muur het zicht. Over een stoffig weggetje moest ik om dat macabere beton heenrijden. Een rits schamele cabines met douanebeambten verscheen en ik moest voor tien euro een soort visum kopen. Daarna reed ik het land binnen.

Joviale volksaard

Kinderen langs de weg, mensen op de fiets, boeren op het veld, veel mensen zwaaiden naar me. Paard-en-wagens, maar ook ploegen getrokken door paarden waren – en zijn – een doodnormaal

tien dagen. Eigenaar Ilir Hysa en zijn team werden vrienden. Door dat oponthoud miste ik mijn geplande trip door het zuiden van Albanië.

De liefde voor het land was zo sterk geworden dat ik er een maand later weer naartoe ging. Deze keer fietste ik volgens plan. In een online reisverslag van Robert van Weperen had ik gelezen dat het rivierdal van de Devoll de honderd mooiste kilometers van Europa waren. Hij had gelijk. Het grootste deel van de weg bestond uit goed berijdbare macadam. Halverwege, in het nauwe

Het cliché van onveiligheid plakte in mijn hoofd: hoe raak ik niet beroofd?

deel van het dal, sloeg ik mijn tent op. Verkeer was hier niet echt meer. Het was alsof ik in de schoot van Moeder Aarde sliep. Aan de andere kant van het dal ligt het stadje Maliq, waar armoede en werkloosheid van de huizenblokken en vervallen fabrieken afdruipt. Juist in dat soort plaatsjes word ik vaak aangesproken voor een praatje. Er mag dan armoede zijn, de contacten ervaar ik als een rijkdom en de mensen gaan ervan stralen. De gesprekjes zijn meestal luchtig en hebben nooit een plakkerig karakter. Ze getuigen van de nieuwsgierige, joviale volksaard.

Heel veel niets

Vanuit Korçë zakte ik langs de Griekse grens af naar het zuiden, door een keur van gevarieerde landschappen. Het is een afgelegen gebied en de dorpjes daar zijn nog veel armoediger dan rondom Tirana. De weg is van oud asphalt, perfect voor fietsers, en ook nog eens erg rustig. Na Leskovik bracht een lange afdaling me naar het dal van de rivier Vjosë. De berglandschappen zijn adembenemend. Ze hebben iets ruigs en ongerepts, en tegelijk ook iets lieflijks en sprookjesachtigs. Përmet is het belangrijkste plaatsje van het dal, maar ik was meer gecharmeerd van het iets noordelijker gelegen Këlcyrë, waar niets te beleven valt. Dat 'niets' is juist wat ik zoek en wat ik volop tegenkom in dit land. Gjirokastër, bekend om zijn hui-

zen met stenen daken en het fort dat boven de stad uittorent, is aardig voor een bezoeker, maar ik slenter liever door de buitenwijken dan in het toeristische centrum. De hoofdweg door het dal van Gjirokastër is best druk, maar je kunt die vaak mijden over kleinere weggetjes.

Via een fraaie pas stak ik de heuvels over om richting de kust te gaan. Over de evenzo drukke zuidelijke route kwam ik langs Syri i Kaltër, 'het blauwe oog', een bron die door de hoge druk waarmee het water naar boven komt een waterbol op een blauw meertje vormt. Later zou ik ontdekken dat de noordelijke route, die langs de golvende bergwanden voert die zo karakteristiek zijn voor dit gebied, veel mooier en

nagenoeg autoloos is. Bij het stadje Delvinë, waar ook heel veel niets te beleven was, begon de bewoonde wereld weer.

Na Sarandë, een kustplaats met enorm veel pastelkleurige hotels die door een banketbakker lijken ontworpen, ging ik via de kustweg terug omhoog. Frank van Rijn beschreef deze weg in een van zijn boeken ooit als de mooiste mediterrane route. Ook hij had gelijk, al werd de weg juist verbreed toen ik er fietste. Daardoor maakte ik slechts een paar stukjes van de oude variant mee – smal, met kruimelig asphalt en volledig ingeklemd tussen de welig tierende olijfgaarden. De wegverbreding veranderde echter niets aan de schoonheid van de route, die continu trakteert op vergezichten over de bochtige kuststreek, waar het kale berglandschap in de zee verdwijnt.

Direct ten noorden van het badplaatsje n

Himarë bezocht ik het pas geopende hostel van vriend Ilir. Het ligt in het plaatsje Vuno, niet direct aan de kust, dus niet zo aantrekkelijk voor het massaerisme. Het dorp blinkt uit in eenvoud en rust. De kust is inmiddels volgegroeid met hotels en menig strand is geüpgraded met elkaar beconcurrerende geluidsinstallaties. Ongerepte strandjes zijn bijna niet meer te vinden. Gelukkig duurt het hoogseizoen maar een paar weken. Daarbuiten bieden de kleinere strandjes dan toch een ouderwetse ervaring van verlatenheid.

Asfalt, ho maar

Eerder dit jaar fietste ik de route van de zuidkust naar Tirana die ik tien jaar geleden ook heb gereden. Eerst klom ik over een pas naar het natuurpark Llogara, stijgend naar een climax op duizend meter hoogte, met uitzicht over de hele zuidkust. Vanaf Fier fietste ik via piepkleine weggetjes langs de Lumi rivier. Anders dan aan de kust is de tijd hier behoorlijk blijven stilstaan. Het stadje Kuçovë, omgeven door vervallen industrie, raakte me. Het stonk er behoorlijk naar aardolie, maar dat deed me niet. Ik doolde wat rond in de omgeving en kwam in een uitgestrekt olieveld, vol jaknikkers. Ze produceerden allemaal

Het 'niets' is wat ik zoek en wat ik volop tegenkom in dit land

raakte me. Het stonk er behoorlijk naar aardolie, maar dat deed me niet. Ik doolde wat rond in de omgeving en kwam in een uitgestrekt olieveld, vol jaknikkers. Ze produceerden allemaal

Erik fietste dit jaar zo'n 1200 km in twee weken. Dit deed hij in het voorjaar, volgens hem de beste tijd om te fietsen.

hun eigen antieke geluid, waardoor ik middenin een driedimensionale piepsymfonie was beland. Het was een ervaring vol weemoed, zo anders dan de gesmeerde westerse cultuur.

Ik heb door de jaren heen in Albanië veel vriendschappen gesloten en die hebben op mij de uitwerking dat ik steeds weer minder fiets dan gepland, omdat ik me graag gevangen laat zetten door de gastvrijheid die me wordt geboden. Maar de echte binnenlanden lonken, de vele gebieden die – nog – geen of weinig asfalt kennen. Stukjes daarvan

heb ik al ver kent. Zo stak ik een keer de bergen over die de zuidkust van het binnenland scheiden. Ik moest zo'n beetje op de tast de route volgen, want borden waren er nauwelijks. Als ze er wel waren, dan waren ze half verroest. Maar steeds als ik het echt niet meer wist, dook er wel een auto of herder op. Zo fietste ik in het hoogseizoen anderhalve dag door een schitterend dal, zonder ook maar één toerist te zien. Wat ik wel zag waren adembenemende landschappen en welhaast middeleeuwse dorpjes.

Dit jaar ben ik samen met Ilir ten noorden van Tirana gaan fietsen. Een deel van de route liep over de SH54, een aanduiding voor een verbindingsweg. Het was dan ook een weg met enigszins uitgebouwde haarspeldbochten en uitgeholde doorgangen door heuveltjes. Maar asfalt, ho maar. Ondanks de minimale bepakking was het voor een deel zwaar, bonkend over keienwegen. Het was een fantastische trip, door idioot mooie landschappen, zonder een spoor van toerisme. **b**

TEKST EN BEELD **BIANCA FOETS**

Hemel en aarde

We treffen Warmshowers-gastheer Gerald in de fietsenzaak waar hij werkt. Van daar is het nog best een eind naar zijn appartement, gelegen in een Berlijnse buitenwijk met Oostblokallures. Bij aankomst zijn we wel aan wat eten toe. Het interieur van Gerald's woonst blijft de sobere stijl van de omgeving trouw, ook de keuken waar hij aan het kokkerellen slaat.

Uit kartonnen dozen die voor keukenkasten doorgaan, duikelt Gerald de ingrediënten voor een *Himmel und Erde* op: aardappelen, uien, een pakje vacuüm verpakt spek met dikke zwoerden en een bokaal appelsmurrrie. Aan verse etenswaar doet Gerald niet mee; een ijskast vindt hij een nutteloos en door het kapitalisme opgedrongen hebbeding.

Terwijl onze gastheer in brute Gestapostijl de aardappelen tot kubussen snijdt – hij noemt het schillen – wijd ik me, snotterend en met rode ogen, aan het pellen en snipperen van de uien. De sfeer zit er goed in. Eens de aardappelen zijn gekookt en het spek en de uien krokant op een dikke laag vet in de pan drijven, kiepert Gerald potig de hele handel bij elkaar. Daarbovenop komt de appelmoes. Bij wijze van *finishing touch* wordt de boel vermengd en op borden gekwakt.

MET MES EN SPORK

Met de tafelmanieren van een

communistic cowboy verrast Gerald ons met zijn haast poëtische uitleg over de symbolische naam van het gerecht: de appels, gerijpt aan de wiegende takken van een boom, verwijzen naar de hemel, terwijl de aardappelen gewonnen werden uit de zwarte grond. Het eten smaakt opeens veel beter. Of is honger de beste saus?

Wanneer: juni 2015

Waar: Berlijn

Wat: Himmel und Erde

Hoeveel kilometer wil ik hiervoor omfietsen? 27

